

A TANTÁRGY ADATLAPJA
PREVENCIÓ, TERÁPIA ÉS REHABILITÁCIÓ ADDIKCIÓK ESETÉBEN
EGYETEMI TANÉV 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociálismunkás-képző Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociálismunkás-képző Intézet
1.4 Szakterület	Szociális munka
1.5 Képzési szint	Licensz
1.6 Szak / Képesítés	Szociális munka/Szociális munkás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	PREVENCIÓ, TERÁPIA ÉS REHABILITÁCIÓ ADDIKCIÓK ESETÉBEN						
A tantárgy kódja	ALM 2402						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. DÉGI LÁSZLÓ CSABA, egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. DÉGI LÁSZLÓ CSABA, egyetemi tanár						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					27
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	69				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Angol nyelv - gyakorlati szaknyelvi kurzus, 1 és 2 félévben
4.2 Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Legalább 75%-os részvétel az előadásokon Az ismeret elsajátításhoz szükséges: számítógép és internet hozzáférés (elektronikus könyvészet elérése céljából), könyvtári munka, terepen való probléma feltárás és prevenciós terv kidolgozás.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Legalább 75%-os részvétel a szemináriumokon

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Az egyéni, családi, csoportos, közösségi és társadalmi szintű szociális kockázatok csökkentése érdekében végzett azonosítás, információgyűjtés, dokumentálás, értékelés és nyilvántartás, elemzés, értékelés és célzott beavatkozások. Tanácsadás és egyéb szakszerű beavatkozási módszerek családi vagy intézményi környezetben (kórházak, iskolák, büntetés-végrehajtási intézetek, drogpontok, szakosított szociális intézmények stb.) a szociális munka értékeinek és alapelveinek betartásával. A szociális ellátórendszer klienseinek nyújtott megelőző és támogató szolgáltatások és tevékenységek fejlesztése.
Transzverzális kompetenciák	A problémás helyzetek objektív és mind elméleti, mind gyakorlati szempontból megalapozott megközelítése, a hatékony megoldás érdekében, a szociális munka értékeinek és alapelveinek betartásával. A hatékony csapatmunka technikáinak alkalmazása transzdiszciplináris csapatban, különböző hierarchikus szinteken, szervezeten belül és szervezetek között.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A kurzus alap gondolata, hogy a drogfogyasztás adaptációs problémaként kezelhető. Választ keresünk arra, hogy miért terjed nálunk is a kábítószer. Az információk az egészséges életmódra vonatkoznak, a veszélyekről józanul tájékoztatnak és ismertetik a jelenséggel kapcsolatos társadalmi háttértényezőket. Rámutatunk arra, hogy a jelenség leghatékonyabb kezelése a megelőzés. A tantárgy célja: • A diákok megértsék a szenvedélybetegségek pszichológiai hátterét. • Megismerjék a szerfüggőség fogalmi keretét. • Tájékozódjanak a szenvedélybetegségek fajtái között. • Felismerjék a veszélyeztető tényezőket és veszélyeztetett csoportokat. • Szociális munkásként segítséget tudjanak nyújtani a függőségek megelőzésében és kezelésében.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- a drogproblémákkal kapcsolatos fogalmak helyes használata - a drogproblémákat kiváltó kockázati tényezők ismerete - a drogproblémákat megelőző védő tényezők ismerete - az ismeretek gyakorlatba való átültetése, kezelési tervek kidolgozása - felismerni a függőségi típusokat - megkülönböztetni a főbb pszichoaktív szereket - megismerni az alkohol betegség jellemzői, következményeit - alkohollal kapcsolatos problémák ismerte

	- a dohányzással kapcsolatos problémák felismerése - tisztában lenni a drogokhasználatának emberi, társadalmi következményeivel - a prevenció fogalmának ismerete - a mentálhigiénés szemlélet érvényesítése - prevenciós modellek ismerete - prevenciós modell összeállítása és kivitelezése - a gyógyítás elméleti megközelítése - a gyógyítási folyamat ismerete - a rehabilitációs lánc fogalmának ismerete
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Hét: Fogalom meghatározás: függőség, addikció, tolerancia	- előadás - problématisztázás - kiscsoportos gyakorlatok - tréningmódszerek - filmek elemzése - terep-beszámolók	
2. Hét: A szerfüggőség és a szerekkel való visszaélés okai: Társadalmi tényezők, Családi tényezők, Személyiségbeli tényezők		
3-4-5. Hét: Alkoholológiai alapismeretek • A veszélyeztető tényezők szerepe az alkoholizmus kialakulásában • Az alkoholhoz való viszony és az alkoholizmus meghatározása • Az alkoholizmus szövődményei • Alkoholizmus és család ○ Az alkoholista feleség ○ A szülői alkoholizmus hatása a gyermekekre • Az alkoholistákhoz valóviszonyulás és szociális munka		
6. Hét: A dohányzás problematikája		
7-8-9. Hét: A drogfogyasztás problematikája • A drogfogyasztás kialakulása • A drogfogyasztás prediszpozíciói • Drog és család • A drogos karrier • A drogfogyasztáshoz társuló kóros állapotok • A drogfogyasztás felismerése • Drog és törvény • Fontosabb drogtípusok ○ Depresszánsok ○ Stimulánsok • Hallucinogének • Elsősegély nyújtás szerhatás esetén		
10. Hét: Nem anyaghoz kötődő szenvedélyek		

11-12. Hét: A Megelőzés lehetőségei • A megelőzés fogalma • A megelőzés szintjei • A megelőzés tervszerűsítése • Prevenációs modellek		
13- 14. Hét: GYÓGYÍTÁS ÉS UTÓKEZELÉS • A gyógyítás és utókezelés elméleti alapjai • A szerfüggőkkel való segítőmunka szakaszai		
Alapkönyvészet: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2024), European Drug Report 2024: Trends and Developments, https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024_en Albert-Lőrincz, E. (2020). Addiktív magatartás-egészségmagatartás: drogfogyasztás és megelőzése, Presa Universitară Clujeană. https://biblioteca.ubbcluj.ro/produs/addiktiv-magatartas-egeszsegmagatartas-drogyogyasztas-es-megelozeze/ ALBERT-LŐRINCZ E. (2019): Az iskola szerepe az egészségmegőrzésben, Editura Universitara Clujană, ISBN 978-606-37-0433-8. (270 p.) ALBERT-LŐRINCZ ENIKŐ, (2004), Önpusztító lázadás, A drogfogyasztás, mint kóros viselkedésminta, Scientia Kd., Kolozsvár DEMETROVICS ZS., (2007), Az addiktológia alapjai I., ELTE Eötvös kiadó, Budapest DEMETROVICS ZS., (2009), Az addiktológia alapjai, II. ELTE Eötvös kiadó, Budapest DEMETROVICS ZS., (2009), Az addiktológia alapjai, III. ELTE Eötvös kiadó, Budapest DEMETROVICS ZS., (2010), Az addiktológia alapjai, IV. ELTE Eötvös kiadó, Budapest DUNĂREANU, I.D., (2000), Moartea Albă, Editura Academprint FRÜST Zs., Wengler T., (2000), A kábítószeranúzus orvosi, jogi és társadalmi vonatkozásai? Medicina, Budapest KELEMEN G., (2011), Átlendülés, Vázlatok a reflektív klinikai szociális munkához, Animula NÉMETH, A., GEREVICH, J., (2000), Addikciók, Medicina Könyvkiadó Budapest RÁCZ, J., szerk., (2002), Addiktológiai konzultáció a gyakorlatban, Kisdó Kék Pont Drogonkonzultációs Központ, Budapest RÁCZ, J., szerk., (2000), A drogonkérdésről őszintén, B+V Lap-és Könyvkiadó Kft., Bp. STEPHEN J. BAHR , JOHN P. HOFFMANN (2015): Social Scientific Theories of Drug Use, Abuse, and Addiction. in Henry H. Brownstein Editor(s): The Handbook of Drugs and Society, 197/217. Online ISBN:9781118726761 DOI:10.1002/9781118726761 SERVAIS ERNEST, Prévention drogues, Ed. Labor, Bruxelles, 1990 https://archives.drugabuse.gov/sites/default/files/monograph30.pdf Ajánlott könyvészet: 1. BAYER, I., (2000), A drogon történelme, Aranyhal kiadó, Budapest, (379-391) 2. BÁCSKAI, E., GEREVICH, J., (1997), Ifjúság és drogonfogyasztás, Drogonmegelőzési Módszertani Központ és Ambulancia, Budapest, 3. CAMPBELL, R., (1999), Óvjuk őket! Gyermekaink kábítószer veszélyben, Harmat kiadó, Budapest, 4. EARLEYWINE, M., (2004), Marihuána, a tudomány álláspontja, Edge, Budapest, 5. LEVENDEL, L., MEZEI, Á., (1972), Az alkoholistá beteg személyisége, Akadémiai Kiadó, Budapest.		

6. BUDA, B., (1995), Szenvedélyeink, Sub Rosa Kd., Bp.
7. BUDA, B., (1992), Az alkoholológia távlatai, Budapest, 1992,
8. RÁCZ, J., (1988), A drogfogyasztó magatartás, Medicina, Budapest. RÁCZ, J., szerk., (1995), Addiktológiai szöveggyűjtemény, HITE, Budapest.
9. RÁCZ, J., (1988), A drogfogyasztó magatartás, Medicina, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor

Didaktikai módszerek

Megjegyzések

Könyvészet: - lásd a fentieket

Bibliográfia opcionális források:

Román Nemzeti Drogellenes Ügynökség: www.ana.gov.ro

Magyar Nemzeti Drog Fókuszpont: <https://drogfokuszpont.hu/>

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Terepen való tájékozódás, kockázati tényezők felmérése, segítségnyújtás drogfogyasztás esetén, prevenciós programok levezetése.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- aktív részvétel - írásbeli vizsga	Félévi ellenőrzés módja írásbeli vizsga Az elbírálás figyelembe veszi, hogy a diák mennyire képes az elméleti anyagot gyakorlati helyzetek megoldására alakítani.	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi tevékenység Választott téma és bemutatása		50%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- A vizsga letételéhez: a hallgatónak legalább 5 pontot kell szereznie, max. 10.
- Az írásbeli vizsga 50%-a a végső jegynek. Az írásbeli vizsga időpontja közös egyeztetés tárgya a hivatalos nyári vizsgaidőszak előtt.
- Az írásbeli vizsgákon szükséges az átmenő jegyet (5-ös) megszerezni.
- Pótlási lehetőség nincs; kivételt jelentenek a betegségi, fogyatékosági állapotok és az igazolt tanulmányi utak, illetve az egyetemi szabályzatokban rögzített más személyes helyzetek.
- Követni a plágiumellenes szabályzat betartását, valamint a BBTE Tudományos Tanácsának álláspontját a mesterséges intelligencia felhasználásával kapcsolatban.
- A másolás vagy különböző forrásokból való kompilálás (fel nem tüntetett forrásokból való használat, tartalmi összeállítás saját név alatt) maga után vonja a vizsgáról való kizárást, illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását.

- Plagiazás esetében a hallgató maradéktalanul elveszíti az illető feladat, tevékenység elvégzését megillető pontszámot.
- A vizsgán való csalás, a vizsgáról való azonnali kizárást jelenti.
- Az óvásokat a vizsgajegyek kifüggesztését követő 48 órán belül fogadom e-mailben vagy személyesen, a fogadóóra keretében.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

 A fenntartható fejlődés általános ikonja								
								
								

BBTE | DISZKRIMINÁCIÓMENTESÉGI NYILATKOZAT

A BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM OLYAN INTÉZMÉNY, AMELY TÁMOGATJA AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET ÉS ELÍTÉLI A DISZKRIMINÁCIÓT.

<https://www.ubbcluj.ro/hu/despre/organizare/files/etica/Ghid-pentru-combaterea-discriminarii-hu.pdf>

Kitöltés dátuma
2025.04.28

Előadás és szeminárium felelőse
Dr. DÉGI LÁSZLÓ CSABA

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2025.05.20

Intézetigazgató
dr. László Éva

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.